

พระราชบัญญัติ

เงินตรา (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๑๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

เป็นปีที่ ๒๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยเงินตรา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ค่าเสมอภาค” หมายความว่า ค่าของหน่วยเงินตราสกุลใดสกุลหนึ่งเทียบกับน้ำหนักทองคำบริสุทธิ์ หรือหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน หรือหน่วยเงินตราสกุลอื่น

“อัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาค” หมายความว่า อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยเงินตราสกุลหนึ่งกับหน่วยเงินตราอีกสกุลหนึ่งตามค่าเสมอภาค

“ซื้อหรือขายทันที” หมายความว่า ซื้อหรือขายโดยโอนตามคำสั่งทางโทรเลข

“หลักทรัพย์ต่างประเทศ” หมายความว่า

(๑) หลักทรัพย์ของรัฐบาลต่างประเทศหรือของสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

(๒) หลักทรัพย์ที่รัฐบาลต่างประเทศหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกค้าประกันการชำระหนี้ตามหลักทรัพย์นั้น

(๓) ตราสารที่สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกออกให้เป็นหลักฐานว่า ผู้ถือตราสารได้มีส่วนร่วมกับสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกในการให้กู้ยืมเงินแก่รัฐบาลสมาชิกหรือองค์การของรัฐบาลสมาชิกของสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกตามจำนวนดังระบุไว้ในตราสารนั้น

“อัตราเมื่อเหลือเมื่อขาด” หมายความว่า ความยิ่งหย่อนแห่งน้ำหนักและเนื้อโลหะของเหรียญกษาปณ์จากอัตราที่กำหนด

“เงินตราที่พึงเปลี่ยนได้” หมายความว่า เงินตราของประเทศที่รับปฏิบัติแล้วตามพันธะที่ตั้งไว้ตามหมวด ๘ แห่งข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

“ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน” หมายความว่า ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงินที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

“ รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๘ การกำหนดค่าเสมอภาคของบาทให้กำหนดโดยเทียบกับน้ำหนักทองคำบริสุทธิ์หรือหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงินและให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๓ เพื่อประโยชน์ในการดำรงไว้ซึ่งค่าของบาทให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราซื้อหรือขายทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ตามที่ธนาคารพาณิชย์ในราชอาณาจักรจะเรียกให้ซื้อหรือขาย แต่การซื้อหรือขายคราวหนึ่ง ๆ ต้องไม่ต่ำกว่าจำนวนซึ่งรัฐมนตรีกำหนด

เงินตราต่างประเทศที่กำหนดโดยกฎกระทรวงนั้น ต้องเป็นเงินตราที่ประกอบขึ้นเป็นทุนสำรองเงินตราได้

ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราไม่จำต้องซื้อหรือขายทันทีตามวรรคหนึ่ง ในขณะที่ยังมีกฎหมายว่าด้วยการจำกัดการซื้อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศใช้บังคับอยู่”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๒๔ การซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย หรือทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรากับธนาคารพาณิชย์ตามมาตรา ๒๓ นั้น อัตราซื้อหรือขายทันทีจะต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาคของบาทได้ไม่สูงกว่าอัตราขั้นสูงและไม่ต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดอัตราซื้อหรือขายทันที ให้ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่นปฏิบัติ แต่การกำหนดนี้ ในกรณีเงินตราต่างประเทศสกุลที่กำหนดในกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๓ จะกำหนดให้ต่างไปจากอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาคของบาทเกินกว่าร้อยละสองกับหนึ่งในสี่ของอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาคของบาทมิได้ สำหรับเงินตราต่างประเทศสกุลอื่น

จะกำหนดให้ต่างไปจากอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาคของบาทเกินกว่าร้อยละสี่ครึ่งมิได้ เว้นแต่ในกรณี
ที่เงินตราต่างประเทศสกุลอื่นนั้นซื้อหรือขายทันทีในตลาดต่างประเทศในอัตราที่ต่างไปจากอัตราแลกเปลี่ยนตาม
ค่าเสมอภาคสำหรับเงินตรานั้นเกินกว่าอัตราตามพันธะที่มีอยู่กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์หรือบุคคลอื่นรับเงินส่วนลดหรือเรียกเก็บเงินไม่ว่าประเภทใด เว้นแต่ค่าโทรเลข
หรือค่าใช้จ่ายอย่างอื่นที่ต้องจ่ายเนื่องในการซื้อหรือขายนั้น

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ใช้บังคับในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทย และทุนรักษาระดับอัตรา
แลกเปลี่ยนเงินตราไม่ซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศตามความในมาตรา ๒๓ วรรคสาม”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๐ ให้สินทรัพย์ดังต่อไปนี้เป็นสิ่งอันชอบด้วยกฎหมายที่จะประกอบขึ้นเป็นทุนสำรองเงินตรา

(๑) ทองคำ

(๒) เงินตราต่างประเทศอันเป็นเงินตราที่พึงเปลี่ยนได้หรือเงินตราต่างประเทศอื่นใดที่กำหนด
โดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ ต้องเป็นรูปเงินฝากในธนาคารนอกราชอาณาจักรหรือในสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

(๓) หลักทรัพย์ต่างประเทศที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศที่ระบุไว้ใน (๒)

(๔) ทองคำและสินทรัพย์ต่างประเทศที่นำส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

(๕) ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน

(๖) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยที่จะมีการชำระหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศที่ระบุไว้ใน (๒) หรือเป็นบาท

(๗) ตัวเงินในประเทศที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพึงซื้อหรือรับช่วงซื้อลดได้ แต่ต้องมีค้ำประกันไม่เกินร้อยละสิบ
ของจำนวนธนบัตรออกใช้

สินทรัพย์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) นั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องจัดดำรงไว้ให้มีค้ำประกัน
ทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนธนบัตรออกใช้

สินทรัพย์ตาม (๒) และ (๓) ซึ่งกำหนดไว้ในวรรคสองต้องมีอายุคงเหลือตามกำหนดฝากหรือไถ่ถอนไม่เกินสามปี

มาตรา ๓๑ ค่าแห่งสินทรัพย์ที่เป็นหรือจะรับเข้าเป็นทุนสำรองเงินตรานั้นให้คำนวณเป็นบาทดังนี้

(๑) ทองคำตามค่าเสมอภาค

(๒) เงินตราต่างประเทศตามอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาค

(๓) หลักทรัพย์ต่างประเทศตามราคาตลาดเมื่อสิ้นปีหรือถ้าเป็นหลักทรัพย์ที่ซื้อในระหว่างปีตามราคาที่สูงจนถึงเวลาตีราคาเมื่อสิ้นปี และให้เปลี่ยนเป็นบาทตามอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาค

(๔) ทองคำและสินทรัพย์ต่างประเทศที่นำส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศตามค่าเสมอภาคหรือตามอัตราแลกเปลี่ยนตามค่าเสมอภาค แล้วแต่กรณี

(๕) ใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงินตามอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างบาทตามค่าเสมอภาคกับหน่วยต้นเงินของใบสำคัญสิทธิพิเศษถอนเงิน

(๖) หลักทรัพย์รัฐบาลไทยตามราคาที่สูงหรือรับช่วงซื้อลด หรือตามราคาที่เราได้แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

(๗) ตัวเงินในประเทศตามราคาที่สูงหรือรับช่วงซื้อลดไว้

ในกรณีที่เงินตราสกุลใดไม่มีค่าเสมอภาค หรือค่าเสมอภาคไม่มีผลใช้บังคับ ให้คำนวณค่าของเงินตราสกุลนั้นเป็นบาทตามราคาที่สูงจนถึงเวลาตีราคาเมื่อสิ้นปี การตีราคาเมื่อสิ้นปีให้คำนวณตามอัตรากลางระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายในตลาดต่างประเทศ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๓ ผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราแต่ละปีให้รับขึ้นบัญชีผลประโยชน์ประจำปี

สินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีให้ใช้จ่ายได้เพื่อการดังต่อไปนี้

(๑) การพิมพ์ธนบัตรรวมตลอดถึงการใด ๆ เกี่ยวกับการจัดตั้งโรงพิมพ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อพิมพ์ธนบัตรและสิ่งพิมพ์อื่นที่รัฐมนตรีเห็นชอบและการตั้งเป็นทุนหมุนเวียนตามความจำเป็น เพื่อดำเนินกิจการโรงพิมพ์ดังกล่าว

(๒) การออกและจัดการธนบัตร หรือการอื่นใดอันเกี่ยวกับกิจการธนบัตรซึ่งรัฐมนตรีอนุมัติ

(๓) การชดเชยค่าแห่งสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราที่ลดลง

(๔) การจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตราบัญชีผลประโยชน์ประจำปี และบัญชีสำรองพิเศษ

เงินคงเหลือหลังจากการจ่ายตามวรรคสองเมื่อสิ้นปีให้โอนเข้าบัญชีสำรองพิเศษ

ผลประโยชน์อันเกิดจากสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีหรือบัญชีสำรองพิเศษ ให้รับขึ้นบัญชีผลประโยชน์ประจำปี

ถ้าสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีในปีใดมีจำนวนไม่พอแก่การจ่ายดังกล่าวให้จ่ายจากบัญชีสำรองพิเศษเท่าจำนวนที่ขาด และถ้าสินทรัพย์ในบัญชีสำรองพิเศษมีไม่พอจ่าย ให้จ่ายจากเงินคงคลังเท่าจำนวนที่ขาดในปีต่อ ๆ ไปถ้าสินทรัพย์ในบัญชีผลประโยชน์ประจำปีมีเหลือจากการจ่ายดังกล่าว ให้ใช้คืนเงินคงคลังจนครบจำนวนที่ได้จ่ายไป และเมื่อเหลือเท่าใดจึงให้โอนเข้าบัญชีสำรองพิเศษไว้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๔ ในกรณีที่สินทรัพย์ในบัญชีทุนสำรองเงินตรามีค่าเพิ่มขึ้น ให้โอนส่วนที่เพิ่มขึ้นนั้นเข้าบัญชีสำรองพิเศษ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดโดยซื้อหรือขายทันทีซึ่งเงินตราต่างประเทศผิดไปจากอัตราที่ประกาศกำหนดหรือรับเงินหรือเรียกเก็บเงินนอกเหนือหรือผิดไปจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินห้าเท่าของจำนวนเงิน อันเป็นผลต่างระหว่างอัตราที่ซื้อหรือขายกับอัตราที่ประกาศกำหนด หรือของจำนวนเงินซึ่งได้รับหรือเรียกเก็บนอกเหนือหรือผิดไปจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ แล้วแต่กรณี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทแล้วแต่จำนวนใดจะมากกว่า

ความผิดตามมาตรานี้ ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคสามให้มีจำนวนสามคนซึ่งคนหนึ่งต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:-เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยการเงินระหว่างประเทศได้วิวัฒนาการไปเป็นอันมาก ทำให้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเงินตราไม่เหมาะสม และสมควรปรับปรุงวิธีการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนให้คล่องตัวและเหมาะสมกับเหตุการณ์จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น